

วัคซีนโรค

คำแนะนำสำหรับผู้ป่วย

Razvanjp/Dreamstime.com

**คำแนะนำนี้จะเล่าเรื่องที่สำคัญให้ท่านทราบ เพื่อให้
การรักษาวัคซีนโรคมีโอกาสได้ผลดียิ่ง การรักษาจำเป็นต้อง
ทำตามต่อไปเรื่อย ๆ
และปฏิบัติตามคำแนะนำที่ได้รับ
คณะผู้ให้การรักษาจะให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน
ท่านอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ การร่วมมือกัน
ช่วยให้บรรลุผลได้ดีที่สุด**

ท่านได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นวัณโรค ซึ่งเกิดจากเชื้อแบคทีเรีย *Mycobacterium tuberculosis* ซึ่งพบมากในปอด วัณโรครักษาด้วยการใช้ยาและท่านจะหาย ถ้าท่านทานยาสำหรับรักษาวัณโรคอย่างสม่ำเสมอตลอดช่วงเวลาการรักษา สำหรับการวินิจฉัยเกี่ยวกับวัณโรค, ยา, การรักษาและการติดตามผลการรักษาสำหรับท่านนั้น ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

วัณโรคติดต่อสูคนอื่น ๆ ได้ไหม?

วัณโรคติดต่อกันทางอากาศเมื่อสูดละอองเสมหะขนาดเล็กซึ่งมีเชื้อแบคทีเรียเข้าสู่ปอด วัณโรคไม่ติดต่อ อาทิเช่น ผ่านทางสิ่งของหรืออุปกรณ์สำหรับรับประทานอาหาร การแพร่เชื้อวัณโรคต่อผู้อื่นอาจจะเกิดขึ้นได้ ถ้าท่านป่วยจากระบบการหายใจที่มีเชื้อวัณโรค เวลาท่านไอ, พุด, จาม หรือ ร้องเพลง ละอองเสมหะที่ออกมาจะแพร่เชื้อที่ก่อให้เกิดวัณโรคได้ การแพร่เชื้อสามารถตรวจสอบจากเสมหะโดยการย้อมสี และถ้าได้ผลบวกจะบอกได้อย่างแน่ชัดว่าโอกาสที่จะแพร่เชื้อโรครีมีมาก

ท่านสามารถป้องกันการแพร่เชื้อในอากาศด้วยการใช้กระดาษเช็ดหน้าที่ใช้แล้วทิ้งปิดปากและจมูกให้แน่นเวลาท่านไอ หรือใช้ส่วนบนของแขนเสื้อปิด ถ้าท่านหาผ้าเช็ดหน้าไม่ได้ ความเสี่ยงในการติดเชื้อจะลดลงมากระหว่างอาทิตย์แรกของการรักษาทางยา เด็ก ๆ โดยปกติจะไม่ติดเชื้อวัณโรค เพราะไอไม่แรง และการเจ็บป่วยของเด็กมักเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ มากกว่าในปอด

วัณโรครักษาได้อย่างไร?

วัณโรคหายได้ด้วยการรักษาทางยาในระยะเวลาานเท่า นั้น แบคทีเรียดื้อยาและต้านยาที่ใช้รักษาได้ง่ายด้วยเหตุนี้การรักษาจึงใช้ยาหลายขนานร่วมกันเพื่อการรักษาในช่วงเวลาหกเดือน ช่วงเวลาการรักษาจะยืดออกไปอีก ถ้าต้องยุติใช้ยาที่รักษาเนื่องจากมีผลกระทบบ และจำเป็นต้องเปลี่ยนยาที่ใช้รักษาใหม่หรือเป็นเพราะเชื้อแบคทีเรียเกิดต้านยาที่ใช้

ระวังการไอ - จะได้ไม่แพร่เชื้อให้ผู้อื่น

- อยาไอโดยหันหน้าเข้าหาผู้อื่น
- ไอและจามโดยใช้กระดาษเช็ดหน้าปิดปากและจมูกให้แน่น ถ้าไม่มีกระดาษเช็ดหน้า ไอโดยใช้ส่วนบนของแขนเสื้อปิด
- ทิ้งกระดาษเช็ดหน้าในถังขยะ
- ล้างมือหรือใช้น้ำยาฆ่าเชื้อเช็ดมือ

โดยปกติวัณโรคเยื่อหุ้มสมองและวัณโรคกระดูกใช้เวลาในการรักษา 9-12 เดือน การรักษาโดยใช้ยาพื้นฐานอย่างน้อยสองชนิดสำหรับเชื้อที่ดื้อยาอาจใช้เวลาการรักษาประมาณสองปี

พร้อมกับการรักษาวัณโรคด้วยยาจะต้องคำนึงถึงการใช้อย่างอื่นด้วย เพราะยาเหล่านี้ถ้าใช้ร่วมด้วย ประสิทธิภาพจะลดลง ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่ท่านจะต้องบอกให้แพทย์ทราบเกี่ยวกับยาทุกชนิดที่ท่านใช้อยู่

การตั้งครรภ์และการให้นมแม่แก่ลูก

วัณโรคสามารถรักษาได้อย่างปลอดภัยระหว่างการตั้งครรภ์และการให้ลูกดื่มนม ในเวลาเดียวกันก็ป้องกันไม่ให้โรคแพร่ไปสู่เด็กที่ยังเล็กอยู่ ด้วย

การแยกรักษาผู้ป่วยคืออะไร?

วัณโรคติดต่อกันได้ง่ายก่อนเริ่มการรักษาด้วยยาและในช่วงต้นของการรักษา การแยกรักษาป้องกันไม่ให้โรคแพร่ในสภาพแวดล้อมใกล้ ๆ ไปสู่คนอื่น ผู้ป่วย และเจ้าหน้าที่ ผู้ป่วยที่ติดเชื้อจะได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลในห้องของตัวเอง ซึ่งมีการกรองอากาศที่มีประสิทธิภาพแตกต่างกันเป็นพิเศษ ปกติแล้วการแยกรักษาต่างหากจะกินเวลาอย่างน้อยสองอาทิตย์ หลังจากเริ่มรักษา ด้วยยาในช่วงเวลาดังกล่าวนั้น ผู้ป่วยจะไม่ได้รับอนุญาตให้ออกจากห้องที่ได้รับการรักษาแยก ต่างหาก เจ้าหน้าที่ผู้เข้าไปในห้องจะป้องกันตัวเองด้วยการสวมอุปกรณ์ป้องกันเวลาหายใจ

ถ้าเชื้อของท่านต้านยา การรักษาแยกต่างหากจะใช้เวลานานจนกว่าจะมั่นใจได้ว่ายาทำให้มีประสิทธิภาพในการกำจัดแบคทีเรียและการเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อไม่มีแล้ว ตามกฎหมายเกี่ยวกับโรคติดต่อของฟินแลนด์ ถ้ามีความจำเป็นทางการสามารถกำหนดมาตรการดำเนินการเพื่อบังคับรักษาผู้ป่วยแยกต่างหากเพื่อป้องกันไม่ให้โรคแพร่กระจาย

การทำความกระจ่างเกี่ยวกับการติดโรค หมายความว่าอย่างไร?

ถ้าเด็กติดเชื้อหรือป่วยเป็นวัณโรค เจ้าหน้าที่จะทำความกระจ่างเกี่ยวกับการติดโรคตามกฎหมายโรคติดต่อ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการแพร่ เชื้อโรค ผู้อยู่ใกล้ชิดอาจจะติดเชื้อ ป่วย หรือเป็นผู้ที่เป็นพาหะของโรค เจ้าหน้าที่ผู้รักษาจะทำความกระจ่างร่วมกับผู้ป่วยเกี่ยวกับบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดทั้งหมด ซึ่งผู้ป่วยติดต่อดังอย่างใกล้ชิดระหว่างป่วย เจ้าหน้าที่จะเชิญบุคคลเหล่านี้มาที่ศูนย์อนามัยเพื่อตรวจ และเด็กที่อาจติดเชื้อจะได้รับการตรวจในโรงพยาบาล เจ้าหน้าที่จะตรวจเอ็กซเรย์ปอดและเก็บตัวอย่าง

Jyrki Luukkonen

เสมหะจากผู้มีอาการทุกคน ผู้ที่ป่วยจะได้รับการ รักษา และจะให้ยาเพื่อป้องกันการป่วยจากโรค แก่เด็กและคนอื่น ๆ ที่มีโอกาสติดเชื้อเพราะมีความต้านทานไม่ดี คนอื่น ๆ ที่มีโอกาสจะติดเชื้อ เจ้าหน้าที่จะติดตามเกี่ยวกับการป่วยเป็นเว ลาหนึ่งปี ถ้ายาเอ็กซเรย์ปอดใหม่ ภายในหกเดือน และ 12 เดือนหลังจากการตรวจเริ่มต้น

การรักษาและการติดตามผล

การเริ่มรักษาทางยาและการติดตามผลจะทำได้ในโรงพยาบาล การให้ยาจะทำได้โดยการควบคุมในโรงพยาบาล และบ่อยครั้งที่การควบคุมการรักษาด้วยยาจะดำเนินการต่อหลังจากการรักษาในโรงพยาบาล การติดตามผลจะทำได้ในช่วง 1-2 เดือน แพทย์จะประเมินผลคืบหน้าในการรักษา ท่าน โดยดูจากสุขภาพของท่าน ดูผลการตรวจ โลหิตและภาพถ่ายเอ็กซเรย์ปอด ตัวอย่างเสมหะ จะเก็บตามกำหนดเวลาเพื่อให้แน่ใจว่าเชื้อแบคทีเรียที่ทำให้เกิดวัณโรคไม่พบในตัวอย่างเสมหะ

การควบคุมการรักษา ช่วยให้หายจากโรคได้

การควบคุมการรักษาเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาทางยาของท่าน จุดประสงค์ก็เพื่อให้การสนับสนุน เพื่อให้การรักษาทางยาได้ผลและช่วยให้ท่านหายจากโรค เจ้าหน้าที่ผู้รักษาหรือบุคคลที่ได้รับการศึกษาทางด้านการรักษาด้วยยาจะเตือนท่านให้กินยาและคอยดูว่าท่านกินยาทั้งหมดสำหรับรักษาวัณโรคของท่าน พร้อมกันนั้น เจ้าหน้าที่จะติดตามสุขภาพของท่านและผลกระทบซึ่งอาจจะเกิดจากการใช้ยา และดูแลว่าการไปพบเจ้าหน้าที่เพื่อติดตามผลการรักษาเป็นไปตามที่ได้ตกลงกันไว้ เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่เป็นผู้ให้การสนับสนุน ซึ่งท่านสามารถพูดคุยเกี่ยวกับสุขภาพของท่านและเรื่องกังวลต่าง ๆ ที่อยู่ในความคิดของท่านได้

ดูแลรักษาตัวเองให้ดี

- ปฏิบัติตามคำแนะนำเวลาไอ
- จำกัดอายุของท่านและปริมาณการใช้
- กินยาทั้งหมดของท่านโดยทำตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด
- ไปพบเจ้าหน้าที่เพื่อติดตามผลการรักษาตามที่ได้ตกลงกันไว้
- การปฏิบัติอย่างเคร่งครัดจะเห็นผล-วัณโรคหาย เมื่อท่านทานยาทั้งหมดของท่านเป็นประจำ ตลอดช่วงเวลารักษา

ยาอาจจะมีผลกระทบได้

ผลกระทบของยาปกติแล้วอาจจะปรากฏระหว่างอาทิตย์แรกและหลายเดือนต่อมา รู้สึกอยากอาเจียนและปวดท้องเป็นเรื่องที่พบบ่อย เรื่องนี้อาจจะพยายามป้องกันได้โดยเปลี่ยนเวลาการกินยา หรือถ้าจำเป็น ให้ยาอื่นร่วมเพื่อลดผลกระทบ ถ้าท่านมีไข้ ปวดท้องรุนแรงหรือมีอาการทางผิวหนัง แจ้งให้ผู้ควบคุมการรักษาทางยาหรือแพทย์ทราบทันที ในตอนนั้นจะต้องยุติการกินยา และจะตรวจสอบสถานการณ์ด้วยการตรวจโลหิต แพทย์จะเริ่มให้ยารักษาใหม่เมื่ออาการสงบลงแล้ว

การหายป่วยจากวัณโรค

ท่านจะหายจากวัณโรค ถ้าท่านทานยาทั้งหมดที่หมอกำหนดให้เป็นประจำตลอดช่วงเวลารักษา เป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่ว่าคุณไม่ยุติการใช้ยาหรือเปลี่ยนแปลงการใช้ยาเองในช่วงดังกล่าว เมื่อมีความรู้สึกว่าคุณอาการป่วยหายไป ถ้าท่านไม่ทานยา หรือทานยาไม่สม่ำเสมอหรือใช้ยาผิดขนาด โรคของท่านจะกำเริบและท่านจะเป็นพาหะของแบคทีเรียที่ดื้อยา ทั้งสองกรณีนี้ทำให้การรักษายุ่งยากและโรคอาจจะทำให้เสียชีวิตได้ในบั้นปลาย ดังนั้นท่านจึงมีบทบาทหลักที่จะทำให้การรักษาเกิดผล ท่านจะมีบทบาทในข้อที่ว่า โรคของท่านจะหายใหม่ เจ้าหน้าที่ผู้รักษาเป็นผู้ให้การสนับสนุนท่าน

เรื่องค่าใช้จ่ายและการทำงาน

การวินิจฉัยวัณโรค การรักษา และการใช้ยาทานไม่ ต้องเสียเงินแต่อย่างใด ท่านสามารถทำงานได้ถ้าแพทย์ยืนยันว่าอันตรายในการแพร่เชื้อไม่มีแล้ว การใช้ยาได้ผลดีโดยไม่มีปัญหา และสุขภาพโดยทั่วไปของท่านแข็งแรงพอสำหรับการทำงาน การตัดสินใจเรื่องดังกล่าวนี้เหมือนกับเรื่องการศึกษา และการไปโรงเรียนอนุบาลสำหรับเด็กหรือการไปโรงเรียน ถ้าจำเป็น ท่านสามารถปรึกษากับนักสังคมสงเคราะห์ระหว่างการรักษาในโรงพยาบาลหรือในช่วงที่ไปพบเพื่อติดตามผลการรักษาเกี่ยวกับเรื่องที่ว่า ท่านสามารถทำงานได้ไหม เงินช่วยเหลือค่าครองชีพ การรักษาให้ได้ผลหรือเรื่องที่อยู่เป็นต้น

Kuzma | Dreamstime.com

การสนับสนุนของบุคคลใกล้ชิดเป็นเรื่องสำคัญ

เป็นเรื่องสำคัญมากที่ว่าคุณใกล้ชิดกับท่านทราบเกี่ยวกับโรคของท่านและการรักษา เพราะเขาจะช่วยให้การสนับสนุนท่านระหว่างการรักษาและช่วยเหลือให้ท่านหาย

คำแนะนำและแหล่งติดต่อ

หลังจากที่ท่านออกจากโรงพยาบาลแล้ว อย่าลืมตรวจดูให้แน่ใจว่าคุณมีคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ยาของท่านและท่านทราบว่าจะต้องทำอะไรในเวลาที่มีปัญหา ตรวจดูด้วยว่าคุณมีรายชื่อและแหล่งติดต่อของเจ้าหน้าที่ผู้เข้าร่วมรักษาท่าน และท่านทราบว่าการรักษาตัวต่อจะทำที่ไหน

Heli

 1907
FILHA

รายละเอียดเพิ่มเติมดูที่:

www.filha.fi

www.heli.fi

www.thi.fi

www.stoptb.org

www.who.int/tb/en/